

Zpráva a posudek školitelky

Disertační práce: JUDr. Lucia Kvočáková, Ph.D., *Budovanie identity „slovenskej“ moderny vo vzťahu k idej čechoslovakizmu*

JUDr. Lucia Kvočáková, PhD. zahájila své doktorské studium v akademickém roce 2016/2017. Studijní povinnosti Kvočáková plnila, až na drobné, patřičně zdůvodněné výjimky, v souladu s individuálním studijním plánem. Zároveň byla odborně velmi aktivní. Během svého doktorandského působení na Ústavu pro dějiny umění získala mimo jiné pedagogické zkušenosti: v akademickém roce 2017/2018 vedla spolu se mnou seminář umění 20. století s názvem *Idea čechoslovakismu a budování identity slovenského a českého moderního umění*, který se těšil velkému zájmu studentů bakalářského i magisterského cyklu. Kvočáková se také účastnila konferencí, na pozici kurátorky Galerie MeetFactory připravila řadu výstav a podílela se na realizaci několika grantových projektů. V rámci svého studia získala v roce 2017 grant grantové agentury Univerzity Karlovy, díky kterému vydává v nakladatelství Filozofické fakulty Univerzity Karlovy svou disertaci v překladu do českého jazyka. Lucia Kvočáková ovšem publikovala odborné studie v průběhu celého doktorského studia. Díky článku „Anton Jaszusch. Umělec jako nástroj mocenských vztahů“, který v roce 2018 vyšel v časopise *Umění (ÚDU AVČR)*, získala v červnu 2019 jedno ze dvou udělovaných čestných uznání v anketě *Bienále mladých autorů časopisu Umění*. V roce 2019 Kvočáková absolvovala odbornou praxi v *Moderna Galerja* v Ljubljane.

Ve své disertační práci zvolila Kvočáková interdisciplinární přístup, který kombinuje metody oboru dějin umění s metodologiemi identitárních a kulturních studií. Soustředila se na otázku, jakým způsobem *idea čechoslovakismu* před i po vzniku Československa působila na budování identity slovenského moderního umění a jeho vztahu k umění a kultuře sousedních zemí, především Čech, ale také Maďarska, Rakouska a Polska. Vychází z premisy, že národní identita je výsledkem kulturně-politického konstruování a v rámci tohoto procesu jí zajímá role, kterou konkrétně sehrává výtvarné umění.

Svou práci přehledně člení do tří oddílů (*Slovenský mýtus ako kultúrna rezistencia, Od čechoslovakkej vzájomnosti k vzájomnosti čechoslovenskej, Hľadanie slovenského umenia*) s řadou podkapitol. Zabývá se jednak mapováním vztahů slovenského a českého uměleckého prostředí před první světovou válkou v rámci tzv. *čechoslovakské vzájemnosti*, dále zkoumá proměnu situace tvůrčí výměny po založení Československa a do období první Československé republiky (1918-1938) zasazuje těžiště svého zkoumání. Upozorňuje, že od počátku existovala v rámci slovensko-českého a česko-slovenského kulturního dialogu zásadní nedorozumění, která vedla mimo jiné k odlišnému chápání *ideje čechoslovakismu* (kdy zejména v českém prostředí přívlastek *čechoslovenský* znamenal jednoduše *český*). Připomíná diskusi o slovenském svérázu a o slovenskosti moderního umění a kultury. Sleduje jakým způsobem slovensko-české a česko-slovenské kulturní vztahy zapůsobily na formování kánonu slovenského moderního umění a soustředí se nejen na rozkrývání úzkých vazeb slovenských a českých a moravských umělců, ale také na různé podoby rezistence slovenského umění vůči české kulturní hegemonii. Za vyvrcholení textu lze však považovat závěr - epilog, ve kterém Kvočáková reviduje dosavadní psaní o slovenském moderním umění, rámované oficiální ideou *čechoslovakismu* a to ať už dobově, nebo retrospektivně, ať už v duchu odolávání (mimo jiné prostřednictvím konceptu „*slovenského mýtu*“) nebo v rámci přitakání snahám nalézt „*čechoslovenské moderní umění*“. Odhaluje celou řadu zakořeněných stereotypů v přemýšlení českých, ale i slovenských historiků umění o slovenském a českém modernismu a o jejich vztahování se k sobě navzájem, o jejich individuálním odkazování k představě vlastního národního svérázu a o jejich různorodém vymezování se vůči ideji *čechoslovakismu*.